

1 REYE

NABEMA CARTA REYE

Sabá druadebema boroba Salomoł acade wāna

10 ¹Wērāda Sabá druadebema boro basía. Mał wērāba ūrīsia Salomołra Ācōrēneba tră ɓlga ɓlda. Mał carea idjia Salomoła ne cawaié ɓeada iwiđide wāsia poya panui cawaya. ²Idji ume zocārā wāsidaa. Cameyo zocārāne quera ɓeada, mōgara biya quedea nēbla ɓea siđa edesia. Idjaña oroda waiɓla edesia. Jerusaleñe jūepeda Salomoł ume bedeade wāsia. Małne idjia iwidí quīriä ɓadara jūma iwiđisia. ³Idjia iwiđidara Salomołba jūma aride panusia. Idjia poya panuéra neé basía. ⁴⁻⁵Māwā Sabádebema boro wērāba cawasia Salomołra wārāda bio ne cawa ɓlda. Mał awara Salomoł de dromada, idjia coi carea eroɓlda, idjiare ɓea chūmebadada, idji nezocarāda ɗadi djo bara, idji nezocarā dji dromarāda, idjia Ācōrē de dromane animarā babue diabari siđa unupeda cawa crīchaé basía.^a ⁶Małne idjia Salomołna nāwā jarasia:

—Bla necawaadebemada, bla odadebema siđa mă draude ūrīsia. Idiblrla cawasia małra wārāda. ⁷Zei naëna măa ijāé ɓasía. Bariblrla ara mădji dauba ununa bērā ijāsia. Wārāda bldebema jarapedadara ni  sidra biđa măa jaradāé basía. Măa ūrīna cāyābara bla ne cawaara bla idjaña baraara bla. ⁸;Bla  berärara bio  lsrida ɓeadida panla!^b Blare ɓea siđa bio  lsrida ɓeadida panla ewariza bla quīrāpita panlne bla necawaada ūrī panla bērā. ⁹Bla Ācōrēra bio bia bla. Idjia bla bia unupeda israelerā boroda  sia. Idjia israelerā ewariza bio quīriä bla bērā, bla  djirā boroda  sia bia pe eroɓamārēa idjaña jipa cawa o  amārēa.—

¹⁰Sabádebema boro wērāba Salomołra oroda nueve mil libra diasia.^c Mał awara quera quīrātanoa ɓeada, mōgara biya quedea nēbla ɓea siđa zocārā diasia. Mał wērāba Salomołra quera waiɓla diađa quīrāca ni aɓalba Israel druadaa enenacaa.

¹¹⁻¹³Małbe Israeldebema boro Salomołba eroɓldebemada Sabádebema boro wērāa waiɓla diasia. Mał awara ne jūma mał wērāba iwiđida siđa

diasia. Mañbe Sabádebema boro wérara, idji ume zepedadarā sida idji druadaa jéda wásidaa.

Salomoñ ne bara báda

Tiro purudebema boro Hirañba barcoda zocárā eroþasia. Mañ barcoba oroda, sándalo bacuruda, idjaþa mõgara biya quedea nēbla þea sida Opir druadeba Israel druadaa waiþla enebadjidaa. Mañ sándalo bacuruba Salomoñba dumene ðtaa jida wābadada Ácōrē de dromane, idji de dromane biða obisia. Mañ awara arpada, salterio sida dji zá cawa þea itea obisia. Sándalo bacuru mañ ewariðe waiþla enena quiráca mañ naëna ni mañare biða enenacaa.¹⁴ Poaza Salomoñba oroda cincuenta mil libra edabadjia.^d ¹⁵ Mañ awara Arabia druadebema bororää, Israeldebema dji dromarää biða oroda diabibadjia. Ne nēdobuebadarää biða oroda diabibadjia Israel druade ne nēdobueðamärëä.

¹⁶ Israeldebema boro Salomoñba djöi careabema jūatrəbada waiþla þeada dosciento berrachi obisia. Mañza quince libra oro oða basía.^e

¹⁷ Idjaþa dji caibeada tresciento berrachi obisia. Mañza libra üþea auðu oro oða basía.^f Júma mañ djöi careabema jūatrəbadara idji de dromane waga þasía. Mañ dera trñ jarabadjidaa “Libanonebema oi.”^g

¹⁸⁻¹⁹ Mañ awara Salomoñba bugue waiþlada júwa tlaðcabari bara obisia. Mañra elepante quida oða basía. Mañ buguera oro idji awa quiruba júma þrasia. Dji écarra chū chûmebarira borogoa þasía. Júwa aþlare, júwa araare biða orrocawa imama zaca þeada panasiðaa. Bugueðe chûmene wái carea dumeda þasía. Mañ dumera sei quida þasía. ²⁰ Dume quidæde iquidaza imama zaca panlda þasía. Mâwâ imama zaca þeara doce panasiðaa. Mañ bugue quiráca ni aþal dewara druadebema boro itea oðaca basía.

²¹ Salomoñ taza þeara, epedeco þea sida oro idji awa quiru oða basía. Mañgrla idji de droma “Libanonebema oi” abadade eroþasia. Parata odara neé basía. Salomoñ ewaride parata odara israelerámaarã mäcuaé þasía oroda barcoðe waíþla enebadjji bérä.

²² Salomoñba ne nēdobada barcoda pe eroþasia.^h Mañ barcora Tiro purudebema boro Hirañ barco þea ume ne nēdode wābadjidaa. Poa üþeade þarima aþa jéda zebadjidaa. Mañne oroda, paratada, elepante quidæda, yarreca þeada, idjaþa íbana biya quedea sida enebadjidaa.

²³ Israeldebema boro Salomoñra baraara þasía idjaþa ne cawaara þasía júma nañ ejúñebema bororä cayábara. ²⁴ Júma nañ ejúñebemaräba Salomoñra aþlde ze quiríða panasiðaa Ácôrêba idjia diada necawaada ûrñi carea. ²⁵ Poa zebþrlza dji aþlde ze panläba Salomoñ itea ne enebadjidaa: oro oðada, parata oðada, wua biya quedead, djöi careabemada, quera tûápa þeada, cawayoda, mula sida.

Salomoõba cawayo, carreta sida nêdoða

²⁶ Salomoõba djõbada carretada, cawayo sida zocãrã edasia. Carretara 1,400 edasia idjaþa cawayoda doce mil edasia. Maõgla idji sordaorã panabada puruza idjaþa Jerusaleñne idji þabarima bida þlcuasia.

²⁷ Salomoõ dji boro baside paratada Jerusaleñne aduba eroþasia mõgara quïrãca. Idjaþa dji biara þl bacuru Libanonebema enenada aduba eroþasia mëãbema higojõ eya carraðe bara quïrãca.ⁱ ²⁸ Salomoõ itea ne nêdobadarãba Egipode idjaþa Ciliciaðe cawayoda nêdobadjidaa.^j

²⁹ Cawayo aba cuatro libra paratabari nêdobadjidaa. Egipode carreta aba quince libra paratabari nêdobadjidaa. Maõbe ãdjirãba hititarã bororãa, Siriadebema bororãa bida cawayoda, carreta sida nêdobuebadjidaa.

Salomoõba ãcôrë igarada

11 ¹ Salomoõba ãibema wêrãrada zocãrã awuasia. Maõ bêrã idji quima Egipodebema boro cau awara zocãrã edasia: wêrãrã Moab druadrebemada, Amoõ druadrebemada, Edoõ druadrebemada, Sidoõ druadrebemada, idjaþa hititarãnebema sida. ² Naëna ãcôrëba israelerãa jarasia jûma maõ ëberãrã ume mîa cãnié panlða. Maõ ëberãrã ume mîa cãniblrl ãdji jlwaba oða ãcôrë beada ñpéniana asia.^k ãcôrëba mâwâ jaradamína Salomoõba maõ wêrãrara awuapeda edacuasia. ³ Dji dromarã cauda seteciento edasia. Dewara wêrãrã sida tresciento eroþasia. Maõ wêrãrã carea Salomoõba ãcôrëra igarasia. ⁴ Idji drõa þedacarea dji quimarâba ãdji ãcôrë beada ñpêbisiðaa. Mâwâ Salomoõba sodeba ãcôrëra ñpêé basía idji zeza Daviba ñpê þada quïrãca. ⁵ Idjia Sidoõnebema jlwaba oða ãcôrëwêrã Astarteda ñpësia. Maõ awara amonitarã jlwaba oða ãcôrë Milcoõda ñpësia. Milcoõra ãcôrëba abeda quïrïäcaa. ⁶ Mâwâ Salomoõba ãcôrë quïrâpita cadjiruada o þesia. Idjia ãcôrëra ne jûmane ñpêé basía idji zeza Daviba ñpê þada quïrãca.

⁷ Jerusaleñneba ñmâdau odjabariare þl eya borode Salomoõba de zaqueda osia moabitarrã jlwaba oða ãcôrë Quemoa bia bedeadi carea idjaþa amonitarã jlwaba oða ãcôrë Moloc abadaa bia bedeadi carea. Quemora, Moloc sida ãcôrëba abeda quïrïäcaa. ⁸ Ara maõ quïrãca jûma idji ãibema quimarã itea Salomoõba de zaqueda ocuasia ãdji ãcôrë beaa querada bá diaðamârãa idjaþa animarâda babue diaðamârãa.

⁹⁻¹⁰ Naëna israelerã ãcôrëra þarima umé Salomoõma odjapeða jarasia ãibemarã ãcôrë beada ñpêrãmârãa. Mâwâmína Salomoõba ijäé basía. Sodeba ãcôrëra ñpêé þada bérã ãcôrëra idji ume quïrûsia. ¹¹ Maõ carea Salomoõla nâwâ jarasia:

—Bla jâwâ o þl bêrã idjaþa m a obi jaradara igarada bêrã, m a na l dru a þl jlwaeda þlada j ripeda aba blare þ a diauya. ¹² Bla zeza Davi querasi carea m a mâwâ o a þl wa i zocai þlde. Æteblrl þl warra

jawaedabemada māla nał druara jāriya.¹³ Bariblrl jūma nał druara idji jawaedabemada jāriéa. Judadeba yōpedadara druara idji jawaeda ხeya māl nezoca Davi querasi carea idjała māl de droma ხamārēä edada puru Jerusaleł carea.—

Jeroboał Egipciołaa mīrū wāna

²⁶Nabat warra Jeroboałda Salomołare dji droma basía. Idjira Epraiłneba yōna basía. Seredá purudebema basía. Djı papa Zeruada pēdra wērā basía. Mał Jeroboałba Israeldebema boro Salomołra āyā ხla quīrīä ხasia. ²⁷Małra nāwā basía: Salomołba Jerusalełne idji zeza Davi ხasi puru mōgaraba auđu jūrā ca ხlra daucha obi ხasia idjała Milo abadaare dji jogoara egoroba daucha pārībi ხasia.¹ ²⁸Małne cūdra Jeroboałda mama traja ხasia. Idjira bio ałla ხasia.^m Salomołba idjira zoquea ხlada ununa bērā jūma Joseđeba yōpedadara trajā panla boroda ხasia.

²⁹Ewari aña Jeroboałra Jerusalełneba āyā wāblrl basía. Małne Ācōrēneba bedeabari Ahíada ođe unusia. Mał Ahíara Silodebema basía. Idjia cacuađe jā ხlra djiwidı basía. Djı unusidade äduba panasidaa.

³⁰Małne Ahíaba djiwidı jā ხlra ērāpeda pichia cōäcuasia doce jūemārēä.

³¹Małbe Jeroboałla nāwā jarasia:

—Nał wua cōäcuadara die edadua. Israelerā Ācōrēba nāwā jara ხla: “Israeldebäba yōpedada doce puruda Salomoł jawaeda panla. Bariblrl mał doce purudebemada māla die jārīpeda ხla jawaeda ხuya. ³²Małbe აbabé Judadeba yōna purudrl Salomoł jawaeda ხeya. Mał purura idji jawaeda ხeya māl nezoca Davi querasi carea idjała māl edada puru Jerusaleł carea. Mla jūma Israel druade Jerusaleł purudrl edasia māl de dromada bārā tāeña ხamārēä. ³³Mla jara ხla quīrāca oya Salomołba mālra igarapeda Sidołnebema ācōrē Astartea, moabitara ācōrē Quemoa, amonitarā ācōrē Milcoła bida bia bedea ხla bērā. Salomołba o ხlra māl quīrāpita bié ხla. Idjira māl ođe jipa nībacaa idjała māl leyda iğāe ხla idji zeza Daviba iğā ხada quīrāca.

³⁴Māwāmīna idji zocai ხlmisa māla israelerāra idji jawaedabemada jāriéa, äteblrl idjira wadi ädjirā boroda ხaya māla edada nezoca Davi querasi carea. Davi querasiblrl jūma māla obi jaradara iğā obadjia.

³⁵Bariblrl Salomoł warra israelerā boroda ხeblrlde māla Israeldebäba doce puru yōpedadadebemada die jārīya ხla jawaeda ხli carea. ³⁶Małbe აbabé Judadeba yōna purudrl Salomoł warra jawaeda ხeya. Māwā oya māl nezoca Davideba yōblrldebemada aña Jerusalełne dji boroda ხamārēä poa zeblrlza. Mla Jerusaleł puruda edasia māl de dromada bārā tāeña ხamārēä. ³⁷Bariblrl māla ხlra israelerā boroda ხuya. Małneblrl ხla quīrīä ხlra jūma ხla jawaeda ხaya. ³⁸Jūma māla jara ხlada iğā odua. Māl ođe jipa nībadua. Māl quīrāpita jipa o ხadua. Idjała māl

nezoca Davi querasiba ījā o ɓada quīrāca jūma māa obi ɓada ījā odua. Māwā osira māra bəl ume ɓaya. Māa israelerāra bəl jlwaeeda ɓlyya. Małbe Davideba yōbldarā dji boroda ɓlbari quīrāca māa ɓlra, ɓldeba yōbldarā siđa poa zeblriza israelerā boroda ɓlyya. ³⁹ Salomołba cadjurua ođa carea māa Davideba yōbldara bia mīgabiya. Bariblrl poa zeblriza māwā ɓaēa.” –

⁴⁰ Salomołba małnebema ūrīside Jeroboalra beai basía. Mał carea Jeroboalra Egiptođebema boro Sisámaa mīrū wāsia. Mama ɓesia aña Salomoł jaidablradaa.

Salomoł jaidadā

⁴¹ Ne jūma Salomołba ođa nał cartađe ɓlē ɓlra, idji necawaadebema sida dewara cartađe ɓl ɓla. Mał carta trāra Salomołba ođadebema abadaa.”

⁴² Salomołba jūma israelerāra cuarenta poa pe eroħasia. Małne idjira Jerusaleñne ɓabadjia. ⁴³ Jaidadacarea idji zeza Davi querasi purude tħbarisidaa. Małbe idji cacuabari idji warra Roboałda Israelđebema boroda ɓesia.

Israel drua umé ɓeda

12 ¹Jūma israelerāra Siqueł purudaa wāsidaa Roboałda ādjirā boroda ɓlđi carea. Mał bērā Roboał siđa wāsia. ²Nabat warra Jeroboalba mał ūrīside wadibida Egiptode ɓasia. Idjira mama ɓabadjia Israelđebema boro Salomoł carea mīrū wāna bērā. ³Małne israelerāba idjira trābisidaa. Zedacarea idjira jūma israelerā siđa Roboałmaa wānapeda nāwā jarasidaa:

⁴–Bəl zeza Salomołba dairāra jūmawāyā mīgabisia. Mał bērā dairāba iwidī panla bla idji quīrāca waa orāmārēä. Paratada waiħla diabiéblrl idjaħa jūmawāyā trajabiéblrl dairāra blare panenia.–

⁵Roboałba panusia:

–Diguidaa wānadua. Ewari übeade wayacusa zebldađe māa sāwā oida jaraya.–

Ara małda ādjirāra wāsiđaa.

⁶Małbe Roboałba idji zeza Salomołare panana drōärāa iwidisia:

–Bārāmaarā puruba iwidī ɓlra ¿māa sāwā panui?–

⁷Ādjirāba panusidaa:

–Idi ɓlada ādjirā nezoca quīrāca ɓeiblrl, idjaħa ādjia iwidī panla bia ɓlada aiblrl, ādjirāra ewariza blare panenia.–

⁸Bariblrl mał drōärāba jarapedadara Roboałba ījāé basía, ātebblr cūdra idjiare ɓearħa aħarida iwidisia. Mał cūdrarāra idji daucha waripedada basía. ⁹Idjia nāwā iwidisia:

—Bārāmaarā puruba iwidī bālra ḥmāla sāwā panui? Mā iwidī panla mā zezaba ādjirā bia mīgabiđa quīrāca orāmārēā.—

¹⁰Cūdrarā idji daucha waripedadaba panusidaa:

—Bāl zezaba ādjirā bia mīgabida quīrāca orāmārēā iwidī panla bērā ādjirāa nāwā jaradua: “Mā zezaba o bāda cāyābara māla wetara oya.”^o

¹¹Mā zezaba bārāra bio mīgabisia, bariblrla māla wetara oya. Mā zezaba bārāra soaba ubibadjia, bariblrla māla bārāra soa quida bara bālba ubiya.”^p

¹²Ewari ūbeade Jeroboālra, jūma israelerā sida ādji boro Roboałmaa wayacusa wāsidaa idjia jarada quīrāca. ¹³Małne drōārāba jarapedadara ījānaé bērā Roboałra israelerā ume idarra bedeasia. ¹⁴Idjiare bēa cūdrarāba jarapedadā quīrāca nāwā jarasia:

—Mā zezaba bārāra bio mīgabisia, bariblrla māla wetara oya. Mā zezaba bārāra soaba ubibadjia, bariblrla māla bārāra soa quida bara bālba bārāra ubiya.—

¹⁵Puruba iwididara Roboałba ījāé basía Ācōrēba māwā quīrīana bērā. Idjia Silo purudebema Ahíadeba Nabat warra Jeroboāla jaradara jūma māwābisia.

¹⁶Israelerāba ādji boro Roboałba ījāéda cawasidade idjia nāwā jarasiđaa:

Dairāra Davideba yōpedadāea.

Jesé warra Daviba eroħadadebemada edadaéa.

Israelerā, ḥdiguidaa wānadrl!

Davideba zeda Roboał, jara bādji puruda acsl ħadua!

Ara małda israelerāra diguidaa wāblrlasidaa. ¹⁷Bariblrla israelerā Juda druadebema purude bēara Roboałba wadi pe eroħesia.

¹⁸Roboałba traju õgo obibari boro Adorałda israelerā dji awara wāpedadamaa edesia. Bariblrla idjira mōgaraba taħbari beasidaa. Mał carea ne wayaaba Roboałra idji carretadē isabe bādopeda Jerusaleñnaa wāsia. ¹⁹Małbe israelerā Davi ēberārāare pananada awara panesidaa. Iđi bida ara māwā panla.

²⁰Dji awara wāpedadā israelerāba Jeroboāl Egiptoħeba jēda zesida cawasidade idjira trħnapeda ādjirā boroda bāsiđaa. Ādjirānebema ni abalda Davideba zeda boroare bēé basía. Ababe Judaħebema yōna purudrl idjiare bēsia.

²¹Salomoł warra Roboałra Jerusaleñne jūħpeda Judaħebema idjaħba Benjamīnħebema dji mēsrāara bēa sordaorāda jūma jaħresia awara wāpedadā israelerā ume djōne wānamārēā. 180 mil jaħresia. Idjia crīħa bāsia poyasidara jūma israelerāra wayacusa idji jaħwaeda eroħaida.

²²Bariblrla Ācōrēba idjideba bedeabari Semaya abadaa nāwā jarasia:

²³—Juda druadebema boro Salomoł warra Roboał, Judaħebemarāa, Benjamīnħebemarāa, waabema israelerā ādji tāena bēaa bida nāwā

jaradua: ²⁴“Ācōrēba nāwā jara ɓla: bārā djabarā israelerā ume djōne wārānadua. Mlāblrla adjirāra awara wābisia. Mañ bērā jūmarāda diguidaa wānadua.”-

Ara mañda Ācōrēba jaradara jūmarāba ijāsiðaa. Adjirāra diguidaa wāsidaa Ācōrēba jaraða quīrāca.

Jeroboalba israelerāa jwaba oða ācōrē ëpēbida

²⁵Epraiñ eyaida ɓla druade Jeroboalba Siqueñ puruda biara opeda mama ɓabadjia. Mamałba wāpeda Penuel puru siða biara osia. ²⁶Mañ ewariðe Jeroboalba cr̄chasia: “Israelerāra wayacusa Davideba zeda boroare wānisicada. ²⁷Adjirāba Ācōrēa animarāda babue diaði carea Jerusaleñne Ācōrē de dromanaa wānibrla, wayacusa Juda druadebema boro Roboañare panenia. Mañbe māra beadapeda idjidrla ëpēnia.”

²⁸Mañ carea idjiare ɓeaa iwidisia sāwā oida ɓla cawaya. Mañbe adjia jarapedada quīrāca idjia paczaque orodeda umé obisia. Opedadacarea israelerāa nāwā jarasia:

—Bārā israelerāra ara cadrla Jerusaleñnaa wānié panla animarāda Ācōrēa babue diaði carea. Nañ paczaquerāda bārā ācōrēa. Adjibrla bārāra Egipkodeba edrla enesidaa.—

²⁹Mañ oro oða paczaquea Jeroboalba Betel purude aña ɓlsia, dewarabemada Dañ purude ɓlsia. ³⁰Mañba israelerāba cadjiruada o panesidaa. Adjirāra Betel purudaa idjaða Dañ purudaa wābadjidaa paczaquea bia bedeadi carea.^q ³¹Mañ umébema puru caita ɓea eya borode Jeroboalba deda paczaquerā itea obisia. Mañbe idjia bariduada levitarāe siða ɓlsia paczaque sacerdoterāda ɓeðamārēa. ³²⁻³³Eya boro Betel puru caita ɓlde mañ sacerdoterāra ɓlsia animarāda oro oða paczaquea babue diaðamārēa. Mañ awara ara idji cr̄ichaðeba ochobema jedecode quince ewariðe dromada Betel purude obisia Juda druade sietebema jedecode obada quīrāca. Mañne idjiabrla incienso querada oro oða paczaquea bá diasia. Mamałba taa idjia ɓlða ewari dromara israelerāba poaza obadjidaa.

Ācōrēba Jeroboal ãyā ɓli Ahíaba jarada

14 ¹Mañ ewariðe Jeroboal warra Abíada bio cacua bié ɓlesia. ²Mañ carea Jeroboalba idji quimaa nāwā jarasia:

—Quīrā awara djiodua ni aþalba blra māl quimada cawarānamārēa. Mañbe Silo purudaa wādua. Ācōrēneba bedeabari Ahíada mama ɓla. Idjiabrla māra nañ druadebema boroda ɓayada asia.^r ³Idji itea pañda die, pañ poquea ɓlða, idjaða urrajöda zoco paczaque aña ededu. Idjia iwidide wādua dadji warrara sāwāi cawaya.—

⁴Ara mañda Jeroboalba jarada quīrāca idji quimaba osia. Quīrā awara djiopeda Silo purudaa wāsia. Mañne Ahíada dede jūësia.

Ahíaba bia unuca basía. Drōāda ɓl bērā dau towa basía. ⁵Bariblrla naēna Ācōrēba idjía nāwā jarasia:

—Jeroboal quimada blmaa zebalgla idji warra bio cacua bié bldebemada iwidí carea. Quírā awara djio ɓlada jūēya idjira cawarāmārēa. Idjía jaradua mla jarablgla quírāca.—

⁶Ahíaba Jeroboal quima idji deede jūēblrlada ūriside nāwā jarasia:

—Jeroboal quima, eda zedua. ¿Cárē cárē jāwā quírā awara djio ɓl? ¿Mla blra cawarāmārēa jāwā ɓlca? Ācōrēba mla jarabi ɓl carea blra sopuaya. ⁷Bla quima Jeroboala nāwā jarade wādua: “Israelerā Ācōrēba nāwā jara ɓla: mla puru Israelde mla bldrla edapeda adjirā boroda ɓlsia. ⁸Mla israelerā Davideba yoblada boro jawaedabemada jārīpeda bl jawaeda ɓlsia. Bariblrla bla oé ɓla mla nezoca Daviba o ɓada quírāca. Jūma mla jaradara idjia ijā obadjia. Sođeba mla ūpēbadjia. Jūma idjia o ɓadara mla quírāpita jipa basía. ⁹Bariblrla jūma dji bororā bl naēna ɓeada cāyābara bla cadjiruada wetara o ɓla. Mla igarapeda bl itea jlwaba oda ācōrē orođeda obicuasia. Małba mla bio quírūbisia.

¹⁰Mał carea mla Jeroboal ēberārāra bié ɓlya. Idji ēberārānebema dji umaquírāda mla jūma quinibiya: nezoca ɓeada, nezocaé ɓea siđa. Mla idji ēberārāra abeda jūma jōbiya ācaca ayā ɓatabueblrla quírāca. ¹¹Idji ēberārā purude beublrlara usaba jūma codia. Idjaba puru jiga beublrlara agosoba jūma codia. Małba māwā jara ɓl bērā wārāda māwāya.

¹²Jālbe diguiđaa wādua. Bl purude jūēblrlde bl warrara beuya.

¹³Jūma israelerāba idji carea aujā panlne tlbaridia. Jūma Jeroboal ēberārānebemada ababe idjidrl tlbaridia mla ababe idjidrl bia unu ɓl bērā. ¹⁴Mla dewarada ɓlya Israeldebema boroda ɓamārēa. Małba jūma Jeroboal ēberārāra quenaya. Małra dārāne māwāya.^s

¹⁵Māwānacarea mla israelerāra cawa oya. Doba cha urebari quírāca adjirāra necai ɓeadaéa. Chirua eūta edapeda ayā ɓatabueblrla quírāca mla israelerāra nał drua bia quiru dji drōā naenabemarāa diađadebemada Euprate do wagaa tlml edeya. Mama djirāra djārā druaza ɓeadia. Māwā cawa oya djirāba ācōrēwērā Aseráda dji jlwaba opeđada bērā. Małba mla bio quírūbisiđaa. ¹⁶Mla djirāra waa carebaéa dji boro Jeroboalba cadjirua oda carea idjaba purua cadjirua obida carea.”—

¹⁷Małbe Jeroboal quimara Tirsá purudaa jēda wāsia. Diguiđaa jūēblrlde idji warrara jađasia. ¹⁸Jūma israelerāba idji carea aujā duanlne tlbarisidaa Ācōrēba idji nezoca Ahíadeba jarada quírāca. Ahíara Ācōrēneba bedeabari basía.

¹⁹Jūma Israeldebema boro Jeroboalba oda nał cartade ɓlē ɓlra, idji djōne wā ɓadadebemada, idjaba sāwā israelerāra pe erođadadebema siđa dewara cartade ɓl ɓla. Mał carta trlra “Israeldebema bororāba

^s 14:14. Małra dārāne māwāya. Hebreo bedeade małra ebuđa ɓlēa.

opedada” abadaa. ²⁰Jeroboaañba 22 poa israelerāra pe eroëasia. Mañbe jaiðasia. Idji cacuabari idji warra Nadáda Israeldebema boroda ñesia.

Juda druadëbema boro Roboañba oða

²¹Salomoñ warra Roboañ 41 poa þlde Juda druadëbema boroda ñesia. Idjia 17 poa Juda druadëbemarära pe eroëasia. Jerusaleñne þabadja. (Jüma israelerä puru tääna Äcörëba Jerusaleñda edasia idji de dromada ädjirä tääna þamärëä.) Roboañ papa Naamá abadada amonita wërë basia.

²²Roboañ dji boro baside Juda druadëbemaräba Äcörë quïräpita cadjiruada o panesiðaa. Mäwä ädji dröa naënabemaräba opedada cäyäbara ädjiräba Äcörëra wetara quïräbisiðaa. ²³Eya boroza, jüma bacuru waiþla nümea edre bida ädjiräba jlwaba oða äcörëda þlcuasiðaa bia bedeadi carea. Mõgara waiþlada ðta nümlcuasiðaa idjaþa ädji jlwaba oða äcörë Aseráda ðta nümlcuasiðaa. ²⁴Mañ awara Juda druadë jlwaba oða äcörë þeama umaquïräda baridua ume cäibadjidaa. Abeda jüma cadjirua Äcörëba quïräcada Juda druadëbemaräba o panesiðaa dewara puru þeaba naëna opedada quïräca. Mañ puru þeara Äcörëba israelerä quïräpita jüma ãyä jarecuasia.

²⁵Poa juesuma Roboañ Juda druadëbema boroda þedacarea Egiptoðebema boro Sisáda Jerusaleñnaa djöne wäisia. ²⁶Poyapeda nebia Äcörë de dromane þeada, Roboañ de dromane þea sida jüma järí edesia. Salomoñba oro oða djöi careabema jüätrabada sida jüma järí edesia.

²⁷Mañ carea Juda druadëbema boro Roboañba bronceðeda obicuasia. Mañglra idji wagabada bororäa diacuasia. Ädjiräba idji de dromane eda wäbadara wagabadjidaa. ²⁸Roboañ Äcörë de dromanaa wäbärlza idji wagabadaräba mañ djöi careabema jüätrabada jlwade edebadjidaa. Roboañ jëda zedacarea mañ jüätrabada ädji duanabada dede waga þlbadjidaa.

²⁹Jüma Roboañba oða nañ cartaðe þlé þlra, idjia Juda druadëbemarä pe eroëbadadebema sida dewara cartaðe þl þla. Mañ carta trðra “Juda druadëbema bororäba opedada” abadaa. ³⁰Roboañ ewaride idji druadëbemarära Jeroboaañ druadëbemarä ume ara cadrla djöbadjidaa. ³¹Roboañ jaiðaside Davi puru abadade tðbarisidaa idji dröa naënabemarä tðbaripedadama. Roboañ cacuabari idji warra Abiañda Juda druadëbema boroda ñesia.^t (Roboañ papa Naamá abadada amonita wërë basia.)

1 Reye 16:29-34

Israel druadëbema boro Acabo

16 ²⁹Asa 38 poa Juda druadëbema boroda þedacarea Omri warra Acaboda Israel druadëbema boroda ñesia. Mañ Acaboda israelerära 22 poa pe eroëasia. Idjira Samaria purude þabadja. ³⁰Jüma idji naëna þeada bororä cäyäbara idjia Äcörë quïräpita wetara cadjiruada

osia. ³¹Idjimaarā Nabat warra Jeroboaăba cadjurua ođa quīrāca o ხარ
bia ხასია. Mał awara Sidoănebema boro Et-baal cau Jezabelda edapeda
Sidoănebema jwaba ođa აკორე Baalda ტესია. ³²Samaria purude Baal
deda opeda animarā babue diabadada Baal itea osia. ³³Mał awara
Acaboba აკორევერა Aseráda ახა osia. Măwă jūma idji naëna ხედა
bororă cāyăbara idjia israeleră აკორერა wetara quīrūbisia.

³⁴Acabo ewaride ēberă Betel purudebema Hiel abadada ხასია. Mał
Hielba Jerico purura wayacusa osia. Bariblə dji mögara jūrā ca ხედა
oblərləde idji warra iwina Abiraăda beusia. Dji eda wābada pārāblələde
idji warra tēabema Seguda beusia. აკორება Nuñ warra Josuedebema jarada
quīrāca măwăsia.”

Elíaba ewari poai jarada

17 ¹Mał ewaride აკორენება bedeabari Elíada ხასია. Idjira Gala
druade Tisbé purudebema basia. Mał Elíaba Israeldebema boro
Acaboa năwă jarasia:

—Măra israeleră zocai ხა აკორე nezocaa. Idji quīrāpita wārāneba jaraya
idiba ლთა poa zocără cue zeéda ni diamasi biđa ხეგუეაძა ახა mă
jarablələdaa.—

²Małbe აკორება Elíaa jarasia:

³—Namatba აყა wādua. Querit do zaquede mīrū ხედე wādua. Małra
Jordaă dodeba ლმადაu odjabariare ხლა. ⁴Mał do zaque baidoda ხლა do
ხახა. Idjaხa măla jarasia ibanaba djicoda ხლа itea ededamārēa.—

⁵Ara małda აკორება jarada quīrāca Elíaba osia. Jordaă dodeba
ლმადაu odjabariare ხლа Querit do zaquede ხედე wāsia. ⁶Małne
diapēdaza, quewaraza biđa ibanaba pałda, nedjara siđa idji itea
edebadjidaa. Do zaque baidora do ხებადჯა. ⁷Bariblə mał druade cue
zeé ხლа bēră do zaquera poasia.

Elía Sarepta purudebema pēdra wērāma ხედა

⁸Małbe აკორება Elíaa năwă jarasia:

⁹—Namatba Sidoă drudaa wāpeđa Sarepta purude ხედა. Măla
jāmabema pēdra wērāa jarasia ხლა ne cobimārēa.—

¹⁰Ara małda Elíara Sarepta purudaa wāsia. Mał purude eda
wābadama jūbłrləde unusia pēdra wērāba tħħħħa jħrla pe ხლа. Mał
pēdra wērāra trāpeda năwă jarasia:

—Mă quīrā djuburia mă itea baidoda enedua doi carea.—

¹¹Mał pēdra wērā baido jueđe wābłrləde Elíaba wayacusa trāpeda jarasia:

—Idjaხa mă quīrā djuburia pałda maăři mă itea enedua.—

u 16:34. Josue 6:26. v 17:4. İbana. Hebreo bedeade jara ხლа “cuervos” bariblə małra
dopeéa.

12Pēdra wērāba panusia:

–Bla Ācōrē zocai bla quīrāpita wārāneba jaraya: māra pañ neé bla.

Ababe cuguruđe harinada jawa baratma aña erođla idjađa zocođe nedragada maārī erođla. Mał carea māa tlvđda maārī jalā pe bla diguida edepeda mał harinara mā itea idjađa mā warra itea bida ābui carea. Małda codapeda daira jarrababa beudia.–

13Elíaba panusia:

–Ne wayarādua. Bla jarada quīrāca ođe wādua. Bariblgl naārā bla erođla harinaba mā itea pañ zaqueda aña ābu enedua. Małbe bla itea idjađa bla warra itea bida ābudua. **14**Māwā odua israelera Ācōrēba nāwā jara bla bērā: “Bla harina cuguruđe erođlra, nedraga zocođe erođla siđa jōđa aña Ācōrēba wayacusa nał druade cue zebiblglđaa.”–

15Ara małda Elíaba jarada quīrāca pēdra wērāba ođe wāsia.

Copedadacarea wadiđida harinara ̄esia Elíaba, pēdra wērāba, dji warra biđa ewariza codamārēa.^w **16**Ācōrēba Elíadeba jarada quīrāca harina cuguruđe bla, nedraga zocođe bla siđa jōđ basia.

17Ewari aña pēdra wērā warra cacua biđ ̄esia. Ara małba jūācāyā nūmepeda jaidasia. **18**Mał carea pēdra wērāba Elíaa jarasia:

–Ācōrēneba bedeabari, ¿cārē cārē māra miā sēne zesi?^x ¿Mā warra beumārēa māa cadjirua odara Ācōrēa quīrānebabide zesica?–

19Elíaba panusia:

–Bla warra māa diadua.–

Ara małda warra pēdra wērā ̄bacarađe bla Elíaba bara edapeđa ltaarebema dejāne idji cāi ̄babarimaa edesia. Mama idji clđade bla. **20**Małbe Elíaba Ācōrēa nāwā bedeaa djuburiasia:

–Mā Boro Ācōrē, nał pēdra wērāba māra idji diguidā bia erođla. ¿Bla cārē cārē idjira sopua unubi bla? ¿Cārē cārē idji warra jaidabis?–

21Ara małda Elíara ̄barima ūbea warra jaidada l̄rl̄ ̄barruđari cođesia. Māwā o blađe Ācōrēa nāwā bedeaa djuburiasia:

–Mā Boro Ācōrē, mā quīrā djuburia, nał warra l̄rēbabidua.–

22Elíaba bedeaa djuburiadada Ācōrēba bia ūřina bērā warra l̄rēbabisia. **23**Ara małda Elíaba warra edaa dji papamaa diade wāsia. Diablglđe nāwā jarasia:

–Acđdua, bla warra zocai bla.–

24Małne dji papaba Elíaa jarasia:

–Idiblgl māa cawasia bla wārāda Ācōrēneba bedeabarida idjađa bla jara bla wārāda Ācōrēneba ze bla.–

^w 17:15. *Dji warra.* Mał bedeaba idjađa jara bla “pēdra wērā ēberārā.”

^x 17:18. *Ācōrēneba bedeabari.* Hebreo bedeade bla bla “Ācōrē ēberā.”

Elíaba Acabo aclde wāna

18

¹Poa ūbea cue zeé þasia. Małbe Ācōrēba Elíaa nāwā jarasia:
—Israel boro Acaboda aclde wādua. Małbebərla idji druade
m̄la cue zebiya.—

²Ara małda Elíara Acabo aclde wāsia. Mał ewariđe Samaria druade
jarrabara wetara nūmasia. ³Mał carea Acaboba idji dedebema boro
Abdíada tr̄sia. (Mał Abdíaba Ācōrēra bio waya þasia. ⁴Mał carea
Acabo quima Jezabelba Ācōrēneba bedeabadarā quenabiside Abdíaba
adjirānebemada cien edapeda eya uria umé panlne mīrūbicuasia. Uriaza
cincuenta mīrūbicuapeda baidoda, codi sida diasia.) ⁵Acaboba Abdíaa
nāwā jarasia:

—Dadji druade do zaqueza idjabā baido ȳtaa bogadra þeaza wānia.
Chiruada ununisicada dadji cawayoba, mula biđa codamārēā. Māwā dadji
animarāra jūma quininaéa.—

⁶Ādjiza jarasiđaa sāma wānida. Acabora o aþaare wāsia. Abdíara
dewara óare wāsia. ⁷Ođe nīne Abdíara Elía ume quīrādjusidaa. Abdíaba
Elíada jāwā ȳlda cawaside idji quīrāpita chīrāborode þarru cobepeda
nāwā jarasia:

—Mā boro Elía, ȳl̄da jāwā ȳlca?

⁸Elíaba panusia:

—Māe, m̄da jāwā ȳl̄da. Bł boro Acaboa jarađe wādua m̄la nama ȳl̄da.—

⁹Małne Abdíaba panusia:

—ȳl̄da cárē cadjiruada ođa bērā bla Acaboa māwā jarađe wābi ȳl̄?
Māwā jarađe wāibl̄rla idjia m̄la beaya. ¹⁰Bł Ācōrē zocai ȳl̄ quīrāpita m̄la
wārāneba jaraya: m̄l boro Acaboba druaza bla jlarbibadjia. Baribl̄rla
jūmarāba jarabadjidaa bla ȳdjirā druade neéda. Małne Acaboba ȳdjirāa
wārāneba jarabibadjia bla wārāda ȳdjirā druade neéda. ¹¹Małda ȳl̄ nama
ȳl̄da m̄l boro Acaboa jarađe wābi ȳlca? ¹²Mā wānacarea Ācōrē Jaureba
bla m̄la adua ȳl̄maa edeisicada. Bla nama ȳl̄da Acaboa jarasira małne
idjia ȳl̄da unune zeébl̄rla, m̄la beaya. Quīrānebadua warra edaļba m̄la
Ācōrēra bio waya ȳl̄da. ¹³ȳl̄da ođara bía jaradaé panlca? Acabo quima
Jezabelba Ācōrēneba bedeabadarā quenabiside m̄la eya uria umé panlne
adjirānebemada cien mīrūbicuasia. Uriaza cincuenta mīrūbicuapeda
baidoda, codi sida ȳdjirāa diasia. ¹⁴Małda ȳl̄ nama ȳl̄da m̄l boro Acaboa
jarađe wābi ȳlca? Māwā jarađe wāibl̄rla, idjia m̄la beaya.—

¹⁵Baribl̄rla Elíaba panusia:

—M̄la Ācōrē jūma poya ȳl̄ nezocaa. Idji quīrāpita wārāneba jaraya: idji
m̄la Acabo ume bedeaya.—

¹⁶Ara małda Abdíaba Acabora jlarđe wāsia. Acabo unupeda jarasia
Elíara sāma unuida ȳl̄da. Ara małda Acaboba Elíara aclde wāsia.

¹⁷Acaboba Elía unuside nāwā jarasia:

—Israelerā mīgabibari, ¿bʌra nama ɓlcə?—

¹⁸Elíaba panusia:

—Mlä israelerāra mīgabié ɓla. Ātebʌrla bʌlavʌrla, bʌ ëberärä bida israelerāra bia mīgabi panla. Ācörēba obi jaradara bäräba igaradapeða Baalda épē panla. ¹⁹Jääbe israelerāra jüma träbidua Carmelo eyade äbaa dji jʌredi carea. Idjaþa Baaldeba bedeabadarä 450 panla träbidua. Ädjirä awara Aserádeba bedeabadarä 400 panla siða träbidua. Bʌ quima Jezabelba jüma ädjirära ne cobibaria.—

Elíaba wärä Ācörë cawabida

²⁰Małbe Acaboba israelerāra Carmelo eyadaa jüma träbicusasia. Baaldeba bedeabadarä siða mama äbaa dji jʌresiðaa. ²¹Małne Elíara jümarä quírapita piradræpeda nãwã jarasia:

—¿Aþa sãlbe crîcha umé eropanani? Baalda wärä Ācörë baibʌrla, idjidrë épénadua. Baribʌrla Ācörëda dji wärä araa baibʌrla, idjidrë épénadua.—

Baribʌrla ëberäräba ni cärë siða jaraðaé basía. ²²Małne Elíaba jarasia:

—Ācörëneba bedeabarira ababe mädrë ɓesia. Małne Baaldeba bedeabadaräda 450 panla. ²³Paca zaque dji umaquíräda umé dairäa diadadua. Baaldeba bedeabadaräba aba edaðapeða beadia. Tlcuadapeða tʌbl ɿrl ɓlðia Baalea babue diadi carea. Baribʌrla tʌblra coadaéa. Dewardabema paca zaquera mlä bida beapeda, tlcuadapeða, tʌbl ɿrl ɓlyu Ācörëa babue diai carea. Mlä bida tʌblra coaéa. ²⁴Małne Baaldeba bedeabadaräba iwiðidia Baalba ädji tʌblra jidabimärëä. Mlä bida Ācörëa iwiðiya mlä tʌblra jidabimärëä. Dji tʌbl jidabibʌrladra dji wärä Ācörëa.—

Małne jümaräba bia ɓladä asidaa. ²⁵Elíaba Baaldeba bedeabadaräa nãwã jarasia:

—Bärära zocärä panla bërä bäräbʌrla paca zaqueda naärä edaðadua. Beadapeða, tlcuadapeða, tʌbl ɿrl ɓlsidaa Baalea babue diadi carea. Baribʌrla tʌblra coaränadua. Małbe Baalea iwiðidadua bärä tʌblra jidabimärëä.—

²⁶Ara małda israeleräba paca zaque diapedadara ädjiräba edasidaa. Beadapeða, tlcuadapeða, tʌbl ɿrl ɓlsidaa Baalea babue diadi carea. Małbe diapedadala aþa umatipa ädjiräba Baalea iwidì panesidaa ädji tʌblra jidabimärëä. Nãwã jarasidaa: “Baal, dairä bedeara panudua.” Baribʌrla panuë basía. Chupea nümasia. Małbe ädjia animarä babue diadi carea opedada icawa carisidaa.

²⁷Umatipa babʌrla Elíaba ädjiräa nãwã ipiða jarasia:

—Wetara biaðadua. ¿Idjira bärä äcörëéca? Ne crîcha ɓlva ūrié ɓlsicada. Äibërä doeda wä ɓlsicada wa ãyä wä ɓlsicada. Äibërä cãi ɓl bërä ɿrlmanida panasicada.—

²⁸Mał carea ädjiräba wetara Baalea bia iwidì duanesidaa. Necoba, mïñsu bida ara ädjiduþa cõcuasiðaa ädjia Baal itea obada quíräca. Małba

ādjirāra oa purega duanesidaa. ²⁹Umatipa edaλba aña quewara ādjirā cari duanλne Baalea bia iwiði panesidaa. Bariblrl quewara israelerāba Ācōrēa animarā babue diabada horaca waðibida Baalba panuē þasia ni ûriðe þasia.^y Chupea þasia. ³⁰Maλbe Elíaba israelerāa nāwā jarasia:

—Māmaa zedadua.—

Ara maλda caita wāsidaa. Mañne Elíaba mōgara ðtλ pā bue þadada waya bia osia pacá zaqueda Ācōrēa babue diai carea. ³¹⁻³²Mōgarada doce edapeda dji animarā babue diabadada bia osia. (Mañ doce mōgaraba jara þla Jacobodeba yōpedada puru doce panλda. Ācōrēba Jacobora tr̄l þasia Israel.) Elíaba mañ animarā babue diabada icawa þlrrla corosia. Mañ coroðade baidoda galoo ûbea audu poyaida þasia.^z ³³Maλbe tλblra cajērāpeda pacá zaquera beasia. Tλcuapeda tλbl ðr̄l coþlsia. ³⁴Mañne Elíaba jarasia:

—Baidoda zoco quīmārē jue enenadua. Mañ baidora pacá tλcuada ðr̄l weadadua. Tλblra jūma þeguea oðadua.—

Māwā opedadacarea Elíaba jarasia:

—Wayacusa ara mañ quīrāca oðadua.—

Ara maλda māwā osidaa. Elíaba wayacusa jarasia ara mañ quīrāca oðamārēa. Ara maλda wayacusa māwā osidaa. ³⁵Māwā o panλne baidora ãyā wea nūmesia. Aþeda dji animarā babue diabada icawa þlrrla coroðara baidoba bira ûmesia.

³⁶Quewara israelerāba Ācōrēa animarā babue diabada horaca Elíara animarā babue diabada caita wāpeda Ācōrēa nāwā iwidisia: “Ācōrē, bñdr̄l Abrahāl, Isa, idjaþa Israel Ācōrēa. Idi unubidua bñrla wārāda israelerā Ācōrēda idjaþa māra þl nezocada. Unubidua bñavlrl māra nāwā obi þlada. ³⁷Māl bedeara panudua, Ācōrē, māl bedeara panudua. Māwā nañ eberārāba cawaðia bñdr̄l wārā Ācōrēda idjaþa bñavlrl nāwā obi þlada ādjirāba wayacusa ijānamārēa.”

³⁸Māwā iwidí þlde Ācōrēba tλbl uruada bajāneba dji animarā babue diabada ðr̄l þaebisia. Mañba dji animarā tλcuadara, tλblra, mōgarara, egoro siða jūma bá wāsia. Dji icawa coroðade baido ûmana siða tλbl jλwλrñāba jūma pōásasia.

³⁹Mañ unusiðadæ israelerāra chīrāborode þarru copanenapeda nāwā jīgua jarasiðaa:

—Nañ Ācōrēdr̄l dji wārā araa. Nañ Ācōrēdr̄l dji wārā araa.—

⁴⁰Mañbe Elíaba ādjirāa jarasia:

—Baaldeba bedeabadarāda jūma jidaðadua. Ni aþalda idu mīrū wābirānadua.—

Ara maλda israelerāba ādjirāra jidacuadapeda Elíaba Quisoñ do zaquedaa edebisia. Mama idjia jūma quenasia.

y 18:29. Israelerāba Ācōrēa animarā babue diabada hora. Exodus 29:38-41.

z 18:31-32. Baidoda galoo ûbea audu. Hebrew bedeade þl “dos seah de grano.”

Elíaba Ācōrēa iwidiða cue zebimārēä

⁴¹ Mañbe Elíaba Acaboa nāwā jarasia:

—Ne coðe wādua. Mλa cue droma zeblrlada ūrī ɬla.—

⁴² Ara mañda Acabora ne code wāsia. Bariblrla Elíara Carmelo eyade ñtaa wāsia. Mama chīrāborode coþepeda dratura egoroðaa tēū coðesia.

⁴³ Mañbe Elíaba idji nezocaa nāwā jarasia:

—Ñtaara wāpeda pusadaa acldua.—

Ara mañda idji nezocara ñtaara wāpeda pusadaa acsia. Jēda zepeda Elíaa jarasia:

—Ni cārē sida unuē basía.—

Elíaba wayacusa jarasia aclde wāmārēä. Ara mañ quirāca ɬarima siete māwā osia. ⁴⁴ ɬarima siete wāblrlde Elíaa nezocaba jēda zepeda nāwā jarasia:

—Mλa unusia jīrārā mañrī jlwajā quirāca quiruda pusaareba zeblrlada.—

Elíaba jarasia:

—Acaboa jarade wādua idji carretade ɬadopedaa isabe diguidaa wāmārēä. Isabe wāéblrä cueba poya wāéa.—

⁴⁵ Acaboba mañ ūriside idji carretade ɬadopedaa Jezreel puruðaa wāsia. Māwā ɬlde ewarira pāimaga bueasia. Nāurā bara zesia. Mañne cuera dji cābāyā ze nūmesia. ⁴⁶ Ācōrēba Elíaa idji ɬvlada diaða bērā Elíaba cacuade jāl ɬlra bio trājāpeda Acabo na pira wāsia Jezreel puruðaa.

Elí Horeb eyadaa mīrū wāna

19 ¹ Elíaba oðada, Baalðeba bedeabadarā necoba quenana siða Acaboba idji quima Jezabelea jūma nēbarasia. ² Mañ carea Jezabelba aba Elíamaa nāwā jarade diabuesia: “Jezabelba idji ācōrē ɬea quirāpita wārāneba jara ɬla nu nañ horaca bai naðna ɬlra beaida ɬla Baalðeba bedeabadarā quenana quirāca.”^a

³ Mañ ūriside Elíara dauperapeda mīrū wāsia. Wāne Juda druade Beersebá purude jūene wāsia. Mama Elíaba idji nezocara ɬeesia. ⁴ Mañbe idjira ejūā pōasa ewaraga ɬlde ewari aba wāsia. Mama bacuru zaque edre chūmepeda nāwā crīchasia: “Biara ɬla beuida.” Mañ bērā idjia Ācōrēa jarasia:

—Ācōrē, waaéa. Mλra beadua. Mλ drōa naðnabemarā beupeðada cāyābara mλra biara ɬlēa.—

⁵ Māwā jarapeda Elíara bacuru zaque edre cāi coðesia. Māwā ɬlde Ācōrē nezoca bajānebemada idjimaa zepeda ñrāmatasia. Mañbe jarasia:

—Piradrapeda ne codua.—

^a 19:2. Griego bedeade idjaba nāwā ɬla: “Blda Elíabrla, mλra Jezabelea.”

6 Elíaba acʌbʌrlde idji boro noocoare pał tʌblde ābuðada idjaba zocode baidoda unusia. Ne copeða, baido siða dopeða wayacusa cāi coþesia.

7 Ācōrē nezoca bajānemebada idjimaa wayacusa zepeda ārāmatasia. Mañbe jarasia:

–Piradrʌpeda ne codua. Blra tʌmʌ wāida ɓla.–

8 Ara mañda Elíara piradrʌpeda ne cosia, baido siða dosia. Māwā ne coðaba cacua ʌþlareða cuarenta ewari, ãsa, diamasi biða oðe nībasia aþa Horeb eyade jūébʌrldeaa. Mañ eyara Ācōrē eya abadaa. **9** Jūëna diamasi Elíara eya uriade cāine wāsia.

Mañne Ācōrēba idjía nāwā jarasia:

–Elíá, ¿cārēda nama o ɓla?–

10 Elíaba panusia:

–Ācōrē jūma poya ɓla, m̄lra zoquea þasia bla quíriā ɓlra oi carea. Baribʌrla bla israelerā ume bedea ɓlðada ādjirāba igarasidaa. Mañne bla itea oða animarā babue diabadara jūma ārīsidaa. Mañ awara bʌðeba bedeabadarāda necoba jūma quenasidaa. Ababe m̄ldrə ɓla baribʌrla m̄ siða beadi carea j̄lrla panpla.–

11 Mañne Ācōrēba Elíaa jarasia:

–Dajadaa m̄l quírapita nañ eyade nūmane zedua, m̄lra wāyā wābʌrla bērā.–

Ara mañda Ācōrē na nāürāda dji cābāyā t̄sia. Mañ nāürāba eyara ʌracuasia. Mōgara siða todzoasia. Baribʌrla Ācōrēda māwā ɓa  basía. Nāürā wānacarea de uremiada wāsia. Baribʌrla Ācōrēda māwā ɓa  basía. **12** De uremia wānacarea t̄tbla uruada eradra nūmesia. Baribʌrla Ācōrēda māwā ɓa  basía. T̄tbla urua quidacarea Elíaba nāürāda p̄i ca s̄lga nūm da  rīsia. **13** Mañ  rībʌrlde Elíaba j l ɓlba idji quíradarrara jūâtrasia. Mañbe dajadaa wāpeda eya uria caita nūmesia. Mañne bedeada  rīsia. Mañba nāwā jarasia:

–Elíá, ¿cārēda nama o ɓla?–

14 Elíaba panusia:

–Ācōrē jūma poya ɓla, m̄lra zoquea þasia bla quíriā ɓlra oi carea. Baribʌrla bla israelerā ume bedea ɓlðada ādjirāba igarasidaa. Mañne bla itea oða animarā babue diabadara jūma ārīsidaa. Mañ awara bʌðeba bedeabadarāda necoba jūma quenasidaa. Ababe m̄ldrə ɓla, baribʌrla m̄ siða beadi carea j̄lrla panpla.–

15 Ācōrēba Elíaa jarasia:

–J da ej  a p  sa ewaraga ɓlare Damasco puruðaa w  dua. Mama j  epeda nedragada Hazael boro  r   weadua Siri  ebema boroda  li carea. **16** Mañ awara Ni  si wiuzaque Jeh  umaa w  peda nedragada idji boro  r   weadua Israel  ebema boroda  li carea. Idjaba Abel-mehola puruðebema Sapa warra Eliseomaa w  peda nedragada idji boro  r   weadua bl cacuabari m  n  ba bedeabarida  li carea. **17** Mañbe Israel druade m  l igara panpla Hazaelba necoba zoc  r   quenaya.

Idjia quenanaéra Jehúba necoba quenaya. Jehúba quenanaéra Eliseoba quenaya.
 18 Bariblrl Israel druađe mla ēberārāra siete mil waga erođla. Āđirāra Baal
 quīrāpita chīrāborode ćarru cobeadaca ni idjira isōnacaa.–

Elíaba Eliseo trñna

19 Mađbe Elíara Horeb eyadeba wāsia. Wāne Sapa warra Eliseoda, once
 ēberārā idji ume ējūā o panl sida unusia. Āđirāza pacada umé uméa ābaa jā
 eropanasidaa. Mađ pacaba bacuru cūmia ćlida egorode errebari eronībasidaa
 egorora bogajudapeda ne uđi carea. Elíara Eliseo caita wāpeda idjia cacuade
 jā ćlrla Eliseo ćlrl wēa coblesia acibi carea Eliseora idji cacuabari Ācōrēneba
 bedeabari baida. Mađbe wāsia. 20 Ara mađda Eliseoba idji pacara amepeda Elía
 caidu pira wāsia. Jidapeda nāwā jarasia:

–Bla ume wāi naēna idu mla djibarirāda isōne wābidua. Mađbeblrl
 mla ćlrl ume wāya.–

Elíaba jarasia:

–Wādua. Mla ćlrla wābi ama ćlēa.–

21 Ara mađda Eliseora jēda wāsia. Jūepeda idji umébema pacara
 beapeda dji pacaba errebari ćlada bacuruda ćlā tucuapeda tlvla cajērāsia.
 Mađne dji paca djarara djupeda idji ēberārāra ne cobigasia. Māwānacarea
 idjira Elía caidu wāpeda Elía carebabarida ćlesia.

Acaboba Nabó ējūā järīna

21 1 Dārā bađacarea nađda māwāsia. Jezreel puruđebema Nabó
 abadaba uva ējūāda Israelđebema boro Acabo de droma caita
 erođasia. 2 Mađ carea Acaboba Nabóa nāwā jarasia:

–Bla uva ējūāda mla de caita ćl bērā mla nēdobuedua. Jāma ne u quīrīā
 ćlrla. Mađ ējūābari mla dewara uva ējūā biara ćlada diaya. ējūā cāyābara
 paratada quīrīā ćlblrsl dji ējūā nēbla ćl quīrāca diaya.–

3 Bariblrl Nabóba panusia:

–Wārāneba jaraya: mla zeza ćasiba mla diađa ējūāra nēdobueéa.–

4 Jezreelđebema Nabóba māwā jarada bērā Acabora souapeda
 quīrūquīrūa diguidaa wāsia. Diguidaa jūepeda idji clđade quīrā ayā
 tađesia idjaba ne co quīrīāe basia.

5 Māwā ćlade Acabo quima Jezabelera idjimaa zepeda iwidišia:

–Bla cārē cārēa sopua ćl? ¿Cārēa ne co ama ćl?–

6 Acaboba panusia:

–Mla Jezreelđebema Nabó ume bedeasia. Mla iwidišia idji uva ējūāra
 mla nēdobuemārēa. Parata cāyābara dewara ējūāda quīrīā ćlblrsl mla
 diayađa asia. Bariblrl idji ējūāra nēdobueéana asia.–

b 21:1. Israelđebema boro Acabo. Hebreo bedeade ćl ćlala “Samariađebema boro Acabo.”
 Māwā jara ćlala Acabora Samaria purude biara ćbabadji bērā.

⁷Mañne Acabo quima Jezabelba jarasia:

–¿Māwāra b̄lra Israeldebema boroéca? Sopua ̄barādua. Piradr̄peda ne codua. Māla Jezreeldebema Nabó uva ējūāra b̄lá jārī diaya.–

⁸Ara mañda Jezabelba Acabo trāneba cartada ̄lcuapeda Acabo s̄eyāda ̄laysia. Mañra Nabó purudebema bororāmaa, dji dromarāmaa bida diabuesia. ⁹Mañ cartaade idjia nāwā ̄laysia:

“Jūmarāa jaraðadua ne codaca ewarida oðamārēā. Mañ ewariðe ābaa dji jareðapeda Nabóra ēberārā noocoare chūmebidadua. ¹⁰Idjaþa ēberā cadjiruada umé idji caita chūmebidadua sewaðeba jaraðamārēā idjia Ācōreda, Israeldebema boro siða bié jarasida. Mañbe Nabóra puru jīga ededapeda mōgaraba taþari beaaduwa.”

¹¹Jezabelba mañ cartaade ̄lða quíräca Jezreel purudebema bororāba, dji dromarā bida jūma osidaa. ¹²Ādirāba jūmarāa jarasidaa ne codaca ewarida oðamārēā. Mañbe Nabóra ēberārā noocoare chūmebisidaa.

¹³Ēberā cadjiruada umé zebidapeda Nabó caita chūmebisidaa. Mañ umébemaba jūmarā quíräpita sewaðeba jarasidaa Nabóba Ācōreda, Israeldebema boro siða bié jarasida. Ara mañda ēberārāba Nabóra puru jīga ededapeda mōgaraba taþari beasidaa. ¹⁴Māwānacarea Jezreel purudebema bororāba Jezabelea jarabisidaa Nabóra mōgaraba taþari beasidada.

¹⁵Nabó mōgaraba taþari beapedada ūr̄iside Jezabelba idji quima Acaboa nāwā jarasia:

–Jezreel purudebema Nabóra beasidaa. Mañ b̄erā idjia uva ējūā nēdobue quíriáé ̄badara edadua.–

¹⁶Acaboba Nabó beapedada ūr̄iside ara mañda Jezreel purudaa Nabó uva ējūā edai carea wāsia. ¹⁷Mañmisa Ācōrēba Tisbé purudebema Elíaa nāwā jarasia:

¹⁸–Israeldebema boro Acabo Samariade ̄babarira aclde wādua. Idjia Nabó ̄basi uva ējūāra edai carea wāsia. Ara nawena mama ̄bla. ¹⁹Idjia jaradua: “Ācōrēba nāwā jara ̄bla: bla Nabóra beapeda idji ējūāra edasia. Mañ carea usaba Nabó oa senepedaðama bla oa siða senenia.”–

²⁰Elía Acaboma jūesiðe Acaboba idjia jarasia:

–Mā dji quírū, ̄bla m̄lra aclde ze ̄bla?–

Elíaba panusia:

–Māe, ̄bla aclde ze ̄bla. Bla Ācōrē quíräpita jūmawāyā cadjiruada o ̄bla. ²¹Mañ carea Ācōrēba ̄bla bio cawa oya. Israel druade jūma bla ēberārā dji umaquírāda quenabiya: nezoca ̄beada, nezocaé ̄bea siða. Abeda jūma ̄bldeba yōbladarāda idjia jōbiya. ²²Idjia Nabat warra Jeroboaa ̄berārā jōbiða quíräca idjia Ahía warra Baasa ̄berārā jōbiða quíräca bla ēberārā siða jōbiya. Bla cadjirua o ̄bldeba idjira bio quírūbisia. Bla israelerāa bida cadjiruada obisia. ²³Mañ awara bla quima Jezabeldebemada Ācōrēba nāwā jara ̄bla: Jezreel puru caita idjira

beadapeda usaba codia.^c 24 Jūma bʌ ēberārā purude beubʌdara usaba codia. Bʌ ēberārā puru jīga beubʌdara āgosoba codia.

(25 Ācōrē quīrāpita jūmawāyā cadjirua obarida Acabo quīrāca neēa, Acabo quima Jezabelba māwā cadjiruada obida bērā. 26 Wārāda Acaboba jūmawāyā cadjiruada o əbabadjia. Jlwaba oda ācōrē əeada ēpēbadjia amorreorāba naēna ēpē panana quīrāca. Mañ amorreorāra Ācōrēba israelerā quīrāpitabemada āyā jʌretasia.)

27 Acaboba mañ ūrīside idjia cacuade jʌ əlra sopuaba cōātasia. Mañbe sopua carea jābadara jāpeda cāibadjia. Mañ awara ne codaca ewarida obadjia idjaþa sopua əbabadjia. 28 Mañ carea Ācōrēba Tisbēdebema Elíaa nāwā jarasia:

29 –¿Bla unu əlca sāwā Acabora sopua əlda idjia cadjirua oda carea? Mañ bērā idji zocai əlmisa mlä idji ēberārāra jōbiéa, ətebʌrla idji warra Israeldebema boroda əedacarea idji ēberārāra jōbiya.–

Acabo beapedada

22 1 Siriadebemarāra israelerā ume djōnāé panla poa übea babʌrla basía. 2 Mañe Juda druadebema boro Josapada Israeldebema boro Acabo acʌde wāsia.

3 Māwā əlde Israeldebema boro Acaboba idjiare əeaa nāwā jarasia:
–Bārāba cawa panla Gala druade Ramo purura dadjirāne basida. Baribʌrla Siriadebemarāba jāripedadadēba ətaa dadjirāba ni cārē siða odaé panla ədji boro jāwaedabemada ēdrʌ edaði carea.–

4 Mañ bērā Acaboba Josapaa nāwā iwiðisia:
–¿Bla mläre Gala druade djōne wāica Ramo ēdrʌ edaði carea?–
Josapaba panusia:
–Mäda, mlä sordaorāda, mlä cawayoðeba djōbadarā siða bʌ ume wānia.–

29 Mañbe Israeldebema boro Acaboda, Juda druadebema boro Josapa siða Gala druade Ramo purudaa djōne wāsiðaa. 30 Wābʌdade Acaboba Josapaa nāwā jarasia:

–Djōbʌdade mlära quīrā awara djio əuya ni aþaþba cawarānamārēa mlära dji boroda. Baribʌrla bla bʌdji djiora jʌ əbadua.–

Ara mañda Israeldebema boro Acabora quīrā awara djiopeða djōne wāsia. 31 Siriadebema boroba carretaðeba djōbada bororāda 32 eroþasia. Djōbʌdade ədjirāa jarasia baridua ume djōrānamārēa, ətebʌrla aþabe Israeldebema boro Acabo ume djōnamārēa. 32 Carretaðeba djōbada bororāba Josapa unusiðade idji djio carea crīchasiðaa idjira Israeldebema boro Acaboda. Mañ carea idjimaa djōne wāsiðaa. Baribʌrla Josapara

^c 21:23. *Jezreel puru caita*. Hebreo bedeade əslʌrla cartade nāwā əlra: “Jezreel puru mōgaraba audu jürā ca əlra caita.”

biasia idji sordaorāba carebadamārēā. ³³Māwā ɓiablrāde Siriadebema carretadeba djōbada bororāba cawasiđaa idjira Israeldebema boro Acaboőda. Mał bērā idu ɓlsidaa. ³⁴Mañne Siriadebema sordaoba chada baridua drasia. Mał chaba Acaboda suđe wāsia idji jāare jā ɓl jūätrābari ewara ɓlmaa. Ara małda Israeldebema boro Acaboba idji carreta edeblrā nāwā jarasia:

—Jēda ededu. Nał djō panlnebemada māra āyā ededu. Chaba māra drā ataubisidaa.—

³⁵Mał ewariđe israelerāra Siriadebemarā ume dārā djōsidaa. Djō panlne Israeldebema boro Acaboba idji carretade ñta acə nūmasia. Acabora dji cābāyā oa ze nūmə bērā idji carreta jāra oaba purega nūmesia. Quewara Acabora beusia. ³⁶Āmādau ɓaeblrāde israelerāba nāwā ɓiasidaa:

—Waa djōnaéa! ¡Dadji druaza, puruza biđa wānia!—

³⁷Māwā Israeldebema boro Acabora beusia. Idjira Samariađaa ededapeđa tħarisidaa. ³⁸Mañbe Samaria caita baido ūmłmaa idji carretara slagħed edesidaa. Mama wērārā auduada cuibadjidaa. Mañne usaba Acabo oara sene duanesidaa Ācōrēba Elfādeba jarada quīrāca.^d

³⁹Jūma Acaboba ođa nał cartadē ɓlé ɓlra, idjia israelerā pe eroħadadebemada, idji de droma elepante quidaba bio djio ɓlħadda, puru ɓea idjia ođa sida dewara cartade ɓl ɓla. Mał carta trāra “Israeldebema bororāba opedada” abadaa. ⁴⁰Acabo beudacarea idji warra Ocozíada idji cacuabari Israeldebema boroda ɓesia.

^d 22:38. 1 Reye 21:19.